

Spis treści

ROZDZIAŁ 1

Metabolizm w chirurgii 1

- 1.1. Uraz – czynniki urazowe – obrażenia .. 1
- 1.2. Odpowiedź ustroju na uraz 1
- 1.3. Podział ustroju 2
- 1.4. Prawa równowagi wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej 2
- 1.5. Skład elektrolitowy osocza i płynu śródkomórkowego 3
- 1.6. Zapotrzebowanie na podstawowe składniki pokarmowe 3
- 1.7. Wymiana wody i elektrolitów 3
- 1.8. Najważniejsze zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej 4
- 1.9. Równowaga kwasowo-zasadowa 8

ROZDZIAŁ 2

Rany i zakażenia w chirurgii 11

- 2.1. Rany 11
- 2.2. Zakażenia w chirurgii 15

ROZDZIAŁ 3

Oparzenia i odmrożenia 27

- 3.1. Oparzenia 27
- 3.2. Odmrożenia 38

ROZDZIAŁ 4

Traumatologia narządu ruchu 41

- 4.1. Problem urazów narządu ruchu 41
- 4.2. Budowa narządu ruchu 41
- 4.3. Pojęcie urazu 42
- 4.4. Rodzaje urazów i ich typowe objawy .. 42
- 4.5. Podstawowe prawa traumatologii narządu ruchu 42
- 4.6. Urazy izolowane, wielomiejscowe i wielonarządowe 42
- 4.7. Specyfika urazów narządu ruchu u dzieci i dorosłych 43

- 4.8. Podziały złamań 43
- 4.9. Gojenie złamań 44
- 4.10. Zwichnięcia stawów 45
- 4.11. Skręcenia stawów 45
- 4.12. Badanie podmiotowe i przedmiotowe narządu ruchu 46
- 4.13. Badanie radiologiczne i inne badania dodatkowe 46
- 4.14. Kompleksowe leczenie ortopedyczne 47
- 4.15. Wybrane najczęstsze urazy narządu ruchu 47

ROZDZIAŁ 5

Neurochirurgia 69

- 5.1. Zarys anatomii układu nerwowego .. 70
- 5.2. Zarys anatomii kręgosłupa i rdzenia kręgowego 74
- 5.3. Diagnostyka schorzeń układu nerwowego 76
- 5.4. Zaburzenia przytomności 79
- 5.5. Nowotwory wewnątrzczaszkowe 80
- 5.6. Objawy kliniczne guzów wewnątrzczaszkowych 81
- 5.7. Charakterystyka najczęściej spotykanych guzów mózgu 82
- 5.8. Rozpoznanie i diagnostyka 84
- 5.9. Metody leczenia guzów wewnątrzczaszkowych 85
- 5.10. Choroby naczyniowe ośrodkowego układu nerwowego w aspekcie neurochirurgicznym 87
- 5.11. Samoistny nieurazowy krwiak śródmózgowy 90
- 5.12. Wady rozwojowe ośrodkowego układu nerwowego 90
- 5.13. Wodogłowie 92
- 5.14. Ścieśnienie czaszki (*craniostenosis*) 93
- 5.15. Urazy głowy i mózgu (neurotraumatologia) 93

5.16. Choroby i urazy kręgosłupa	97
5.17. Diagnostyka procesów zwyrodnieniowych i dyskopatycznych kręgosłupa	99
5.18. Leczenie schorzeń zwyrodnieniowych kręgosłupa i patologii tarczyc międzykręgosłupowej	100
5.19. Urazy kręgosłupa	102
5.20. Nowotwory kręgosłupa i rdzenia kręgowego	103
5.21. Uszkodzenia nerwów obwodowych ...	104

ROZDZIAŁ 6

Obrażenia klatki piersiowej

6.1. Anatomia chirurgiczna klatki piersiowej	108
6.2. Obrażenia ściany klatki piersiowej	110
6.3. Pourazowa odma i krwiak opłucnej ..	112
6.4. Obrażenia płuc	115
6.5. Urazy serca i dużych naczyń klatki piersiowej	116
6.6. Urazy przepony	118
6.7. Skojarzone obrażenia klatki piersiowej i brzucha	118
6.8. Postępowanie przeciwbólowe, leczenie usprawniające i opieka pielęgniarska po urazach klatki piersiowej	119

ROZDZIAŁ 7

Obrażenia jamy brzusznej

7.1. Wstępna ocena chorego z urazem jamy brzusznej	121
7.2. Diagnostyka chorych po urazie jamy brzusznej	122
7.3. Leczenie urazów jamy brzusznej	124
7.4. Opieka nad chorym po urazie jamy brzusznej	126

ROZDZIAŁ 8

Wstrząs i sepsa

8.1. Rodzaje wstrząsu	128
8.2. Sepsa	129
8.3. Postępowanie w ciężkiej sepsie i wstrząsie septycznym	133
8.4. Podsumowanie	135

ROZDZIAŁ 9

Krwawienie do światła przewodu

pokarmowego

9.1. Wprowadzenie	137
9.2. Etiologia krwawienia do światła przewodu pokarmowego	137
9.3. Objawy krwawienia	138
9.4. Czynniki prognostyczne	138
9.5. Badania endoskopowe	139
9.6. Inne metody diagnostyczne	140
9.7. Leczenie	140
9.8. Profilaktyka krwawień z przewodu pokarmowego	142

ROZDZIAŁ 10

Choroby tętnic

10.1. Etiologia i patogenez chorób naczyń ..	143
10.2. Choroby tętnic trzewnych	146
10.3. Choroby tętnic kończyn	148
10.4. Tętniaki	153
10.5. Choroba Buergera	155

ROZDZIAŁ 11

Choroby żył

11.1. Anatomia żył kończyn dolnych	159
11.2. Przewlekła niewydolność żylna	159
11.3. Zapalenie zakrzepowe żył powierzchownych	162
11.4. Zakrzepica żył głębokich (żylna choroba zakrzepowo-zatorowa)	164

ROZDZIAŁ 12

Choroby zapalne i nowotworowe

skóry

12.1. Choroby zapalne	169
12.2. Stany przedrakowe skóry	170
12.3. Nowotwory skóry	171
12.4. Nowotwory skóry złośliwe	172
12.5. Czerniak skóry	173

ROZDZIAŁ 13

Choroby gruczołu piersiowego

13.1. Anatomia gruczołu piersiowego	183
13.2. Zaburzenia rozwojowe	184

13.3. Zapalenia piersi	186
13.4. Dysplazje łagodne piersi (<i>dysplasiae benignae mammae</i>)	187
13.5. Nowotwory łagodne	190
13.6. Rak piersi	191

ROZDZIAŁ 14

Choroby przełyku 203

14.1. Elementy anatomii topograficznej przełyku	203
14.2. Czynności przełyku	204
14.3. Diagnostyka chorób przełyku	205
14.4. Choroby przełyku	206
14.5. Bliznowate zwężenia przełyku	211
14.6. Choroby czynnościowe przełyku	213
14.7. Uchyłki przełyku	214
14.8. Przedziurawienia przełyku	214

ROZDZIAŁ 15

Rak płuca 217

15.1. Anatomia układu oddechowego	217
15.2. Fizjologia układu oddechowego	219
15.3. Rak płuca	219

ROZDZIAŁ 16

Choroby żołądka i dwunastnicy 225

16.1. Anatomia żołądka i dwunastnicy	225
16.2. Fizjologia żołądka i dwunastnicy	229
16.3. <i>Helicobacter pylori</i> jako kluczowy patogen górnego odcinka przewodu pokarmowego	231
16.4. Nienowotworowe choroby żołądka i dwunastnicy	235
16.5. Zapalenie żołądka i dwunastnicy	249
16.6. Nowotwory żołądka i dwunastnicy ...	255
16.7. Rola pielęgniarki oddziału chirurgicznego w procesie diagnostyczno-leczniczym w chorobach żołądka i dwunastnicy ...	265

ROZDZIAŁ 17

Nienowotworowe choroby jelit 269

17.1. Anatomia jelit	269
17.2. Budowa mikroskopowa jelit	270
17.3. Fizjologia jelit	272

17.4. Diagnostyka schorzeń jelit	275
17.5. Choroby jelit	276

ROZDZIAŁ 18

Nowotwory jelita grubego 289

18.1. Wprowadzenie	289
18.2. Czynniki ryzyka	289
18.3. Objawy raka jelita grubego	290
18.4. Wykrywanie raka jelita grubego	290
18.5. Stopień zaawansowania raka jelita grubego	291
18.6. Leczenie chirurgiczne	292
18.7. Leczenie uzupełniające	295
18.8. Leczenie raka odbytu	295
18.9. Skuteczność leczenia raka jelita grubego	295
18.10. Monitorowanie chorych po leczeniu z powodu raka jelita grubego	296
18.11. Opieka stomijna	296

ROZDZIAŁ 19

Nieswoiste choroby zapalne jelit 299

19.1. Wrzodziejące zapalenie jelita grubego (<i>colitis ulcerosa</i>)	300
19.2. Choroba Leśniowskiego–Crohna	307
19.3. Nieswoiste choroby zapalne jelit u kobiet w ciąży	311
19.4. Krajowy rejestr nieswoistych chorób zapalnych jelit	312

ROZDZIAŁ 20

Choroby wątroby i dróg żółciowych wymagające leczenia chirurgicznego 313

20.1. Anatomia wątroby	313
20.2. Fizjologia wątroby	314
20.3. Diagnostyka chorób wątroby	315
20.4. Marskość wątroby	316
20.5. Nadciśnienie wrotne	316
20.6. Niewydolność wątroby	319
20.7. Zmiany ogniskowe wątroby	320
20.8. Przeszczepienie wątroby	325
20.9. Urazy wątroby	327
20.10. Chirurgia pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych	327

ROZDZIAŁ 21

Chirurgia trzustki 341

- 21.1. Podstawowe informacje z zakresu anatomii i fizjologii trzustki 341
- 21.2. Zapalne stany trzustki 343
- 21.3. Złośliwe nowotwory trzustki 351

ROZDZIAŁ 22

Endoskopia przewodu pokarmowego 357

- 22.1. Endoskopia górnego odcinka przewodu pokarmowego 358
- 22.2. Endoskopowa cholangiopankreatografia wstępująca (ECPW) 359
- 22.3. Endoskopia dolnego odcinka przewodu pokarmowego 360
- 22.4. Ultrasonografia endoskopowa (EUS-FNA) 361
- 22.5. Nowe techniki terapeutyczne 361

ROZDZIAŁ 23

Przepukliny brzuszne 363

- 23.1. Wprowadzenie 363
- 23.2. Przyczyny powstawania przepuklin .. 364
- 23.3. Przepukliny okolicy pachwiny 364
- 23.4. Przepukliny w linii pośrodkowej ciała 368
- 23.5. Przepukliny pooperacyjne 368
- 23.6. Opieka pielęgniarska nad chorym z przepukliną brzuszną 370

ROZDZIAŁ 24

Chirurgia endokrynologiczna, choroby nowotworowe i nienowotworowe tarczycy, przytarczyc, choroby nadnerczy 371

- 24.1. Tarczyca 371
- 24.2. Przytarczycy 377
- 24.3. Guzy nadnerczy 379

ROZDZIAŁ 25

Chirurgia małoinwazyjna 385

- 25.1. Rozwój chirurgii laparoskopowej 385

- 25.2. Podstawy techniki wideochirurgicznej 386
- 25.3. Zabiegi laparoskopowe 386
- 25.4. Powikłania chirurgii małoinwazyjnej 389

ROZDZIAŁ 26

Żywnienie w chirurgii 391

- 26.1. Wprowadzenie 391
- 26.2. Niedożywienie 391
- 26.3. Ocena stanu odżywienia 392
- 26.4. Leczenie żywieniowe 395
- 26.5. Wybór drogi żywienia 396
- 26.6. Żywnienie dojelitowe 396
- 26.7. Żywnienie pozajelitowe 398
- 26.8. Monitorowanie leczenia żywieniowego 400
- 26.9. Dokumentacja leczenia żywieniowego 400

ROZDZIAŁ 27

Choroby dróg moczowych wymagające leczenia chirurgicznego 401

- 27.1. Kamica dróg moczowych 402
- 27.2. Choroby gruczołu krokowego 403
- 27.3. Najczęstsze nowotwory układu moczowo-płciowego 406
- 27.4. Urazy narządów układu moczowego 411
- 27.5. Wrodzone wady układu moczowego .. 412
- 27.6. Wysiłkowe nietrzymanie moczu u kobiet 415

ROZDZIAŁ 28

Cukrzyca w chirurgii 417

- 28.1. Definicja i klasyfikacja cukrzycy 417
- 28.2. Kryteria rozpoznania cukrzycy 418
- 28.3. Powikłania cukrzycy 419
- 28.4. Obraz kliniczny cukrzycy 419
- 28.5. Leczenie cukrzycy 419
- 28.6. Przygotowanie chorego z cukrzycą do zabiegu operacyjnego 420
- 28.7. Stopa cukrzycowa 422

ROZDZIAŁ 29

Wskazania do leczenia chirurgicznego w kardiologii 425

- 29.1. Chirurgiczne leczenie choroby wieńcowej 425
- 29.2. Wskazania do zabiegu wszczepienia pomostów aortalno-wieńcowych 428
- 29.3. Wskazania do rewaskularyzacji chirurgicznej serca w przewlekłej stabilnej dławicy piersiowej 429
- 29.4. Wskazania do leczenia operacyjnego w ostrych zespołach wieńcowych bez uniesienia odcinka ST (NSTEMI) oraz niestabilnej dławicy piersiowej (UA) 429
- 29.5. Wskazania do leczenia chirurgicznego w ostrych zespołach wieńcowych z uniesieniem odcinka ST 430
- 29.6. Transplantacja serca 431
- 29.7. Wskazania do leczenia chirurgicznego nabytych wad serca 434
- 29.8. Wrodzone wady serca 446

ROZDZIAŁ 30

Żylna choroba zatorowo-zakrzepowa i zator tętnicy płucnej 449

- 30.1. Żylna choroba zatorowo-zakrzepowa 450
- 30.2. Zatorowość płucna 454
- 30.3. Podsumowanie 458

ROZDZIAŁ 31

Podstawy transplantologii 459

- 31.1. Aspekty prawne przeszczepiania narządów unaczynionych 459
- 31.2. Zasady przeszczepiania narządów unaczynionych 460
- 31.3. Przeszczepianie nerek 464
- 31.4. Przeszczepianie wątroby 465
- 31.5. Przeszczepianie serca 466
- 31.6. Przeszczepianie płuc 467
- 31.7. Przeszczepianie trzustki 467
- 31.8. Przeszczepianie jelita 467

ROZDZIAŁ 32

Współczesna rehabilitacja w chirurgii 469

- 32.1. Rehabilitacja – definicje 469
- 32.2. Rola rehabilitacji w chirurgii 469
- 32.3. Rodzaje ćwiczeń 469
- 32.4. Leczenie chirurgiczne 470
- 32.5. Rodzaje powikłań pooperacyjnych ... 471
- 32.6. Fizjoterapia po amputacjach kończyn 472
- 32.7. Rehabilitacja po operacjach naczyń obwodowych 474
- 32.8. Rehabilitacja po urazach klatki piersiowej 476
- 32.9. Rehabilitacja po operacjach jamy brzusznej 476

Skorowidz 479